

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 174/2018-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. mája 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 84/2006 a jeho rozhodnutím zo 4. marca 2009, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. apríla 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 84/2006

(ďalej len „napadnutý postup“) a jeho rozhodnutím zo 4. marca 2009 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ si návrhom voči okresnému súdu z 20. apríla 2007 ako advokát uplatňoval nárok na priznanie odmeny za obhajobu obvineného [REDAKOVANÉ] (ďalej len „obvinený“) vo výške 25 993 Sk. Sťažovateľ bol ustanovený za obhajcu obvineného opatrením okresného súdu sp. zn. 2 Tp 349/2006 z 28. júna 2006. O návrhu sťažovateľa rozhodol okresný súd uznesením sp. zn. 1 T 84/2006 zo 4. marca 2009 tak, že nepriznal sťažovateľovi odmenu v uplatňovanej výške, ale vo výške 22 279 Sk (t. j. 739,53 €).

3. Poukazujúc na § 14 ods. 1 písm. b) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), sťažovateľ zhodnotil, že *„citovaným uznesením... okresný súd rozhodol aj o mojom návrhu pod položkou č. 6 - porada s klientom dňa 6. 9. 2006 v čase 17.00 hod. - 18.30 hod., kde som si uplatnil odmenu v sume 2 730 Sk...“*

Nakoľko porada trvala 90 minút, patrí obhajcovi odmena za dva úkony právne služby, t. j. v sume 2 730 Sk. Uznesením okresného súdu však bola priznaná odmena iba v sume 1 365 Sk.“

4. Sťažovateľ doručil okresnému súdu 31. mája 2012 podanie označené ako *„Návrh na opravu a doplnenie uznesenia“*, ktorým žiadal, aby okresný súd rozhodol o špecifikovanej položke č. 6, keďže podľa názoru sťažovateľa okresný súd o danej položke v napadnutom uznesení nerozhodol. Okresný súd sťažovateľovi písomne odpovedal 3. júla 2012 a vo svojej písomnej odpovedi uviedol, že nie je možné vykonať opravu uznesenia, vyúčtovanie odmeny je v správnej výške a nejde o administratívnu chybu. Zároveň sťažovateľa upozornil na skutočnosť, že uznesenie je právoplatné a lehota na podanie sťažnosti uplynula 23. marca 2009.

Sťažovateľ reagoval na odpoveď okresného súdu písomným podaním označeným ako *„Návrh na priznanie odmeny – vyjadrenie“*, v ktorom poukázal na príslušné

ustanovenia vyhlášky a opätovne žiadal okresný súd o rozhodnutie o celom uplatňovanom nároku, t. j. vrátane položky č. 6 v celej uplatňovanej výške. Okresný súd v písomnej odpovedi z 10. januára 2013 uviedol, že v napadnutom uznesení bolo rozhodnuté aj o uplatňovanej položke. Okresný súd zároveň sťažovateľa upozornil, že pokiaľ s predmetným uznesením nesúhlasil, mal možnosť podať v zákonnej 3-dňovej lehote sťažnosť a o jeho nároku toho času nie je okresný súd oprávnený rozhodnúť.

Sťažovateľ následne doručil 18. apríla 2014 predsedníčke okresného súdu podanie označené ako „*Návrh na priznanie odmeny – vyjadrenie*“, v ktorom ju opätovne žiadal, aby okresný súd rozhodol o uplatňovanej položke. Na predmetný prípis predsedníčka okresného súdu neodpovedala.

Sťažovateľ doručil opätovne 27. marca 2018 predsedníčke okresného súdu podanie označené ako „*Sťažnosť na prieťahy v konaní*“. Predsedníčka okresného súdu na predmetné podanie písomne odpovedala 9. apríla 2018 a vo svojej odpovedi sťažovateľa upozornila, že jeho sťažnosť má procesný charakter, dá sa riešiť len zákonným postupom v riadnom procesnom konaní a že z titulu svojej funkcie nie je oprávnená posudzovať správnosť vydaných rozhodnutí.

5. Podľa názoru sťažovateľa okresný súd v predmetnom konaní porušil jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy tým, že o návrhu na priznanie odmeny z 20. apríla 2007 a 30. mája 2012 v časti položky č. 6 „*doposiaľ nerozhodol*“. Okresný súd zároveň porušil jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy tým, že o návrhu na priznanie odmeny z 20. apríla 2007 a 30. mája 2012 v časti položky č. 6 „*doposiaľ nerozhodol súdnym rozhodnutím, odpovedal iba prípisom, čím bráni sťažovateľovi domáhať sa svojich práv*“.

6. V nadväznosti na už uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vo veci samej takto rozhodol:

„*Základné právo [REDAKOVANÉ], advokáta so sídlom v Čadci, Palárikova č. 93, na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom a rozhodnutím Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 84/2006 bolo porušené.*

Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje Okresného súdu Čadca č. k. 1 T 84/2006 rozhodnúť o návrhu sťažovateľa bez zbytočných prietáhov.

Základné právo [REDAKOVANÉ], advokáta so sídlom v Čadci, Palárikova č. 93, na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 84/2006 bolo porušené.

[REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 1 000 eur (slovom jedentisíc eur), ktoré je Okresný súd Čadca povinný vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

9. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom, resp. rozhodnutím všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, II. ÚS 172/2011, I. ÚS 143/2014).

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu

11. Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov postupom okresného súdu, keďže podľa jeho názoru okresný súd nerozhodol v napadnutom uznesení o celom uplatňovanom nároku (t. j. aj o položke č. 6 v plnej uplatňovanej výške).

Z predloženej dokumentácie vyplýva, že sťažovateľ doručil okresnému súdu návrh na priznanie odmeny 20. apríla 2007, pričom okresný súd o návrhu rozhodol 4. marca 2009. V súvislosti s namietanou položkou č. 6 návrhu okresný súd priznal sťažovateľovi za poradu s klientom vykonanú 6. septembra 2006 v čase od 17.00 h do 18. 30 h odmenu za jeden úkon právnej služby, pričom sťažovateľ žiadal o priznanie odmeny za 2 úkony právnej služby.

Sťažovateľ mal právo podať proti napadnutému uzneseniu sťažnosť v zákonom ustanovenej 3-dňovej lehote, čo však neurobil. Z uvedeného dôvodu napadnuté uznesenie okresného súdu nadobudlo právoplatnosť 24. marca 2009.

Následne síce sťažovateľ doručil okresnému súdu viaceré podania, v ktorých vyslovil nespokojnosť s výškou priznanej odmeny a žiadal o zmenu napadnutého uznesenia, avšak tieto podania nemohli byť posudzované ako kvalifikovaný prostriedok – sťažnosť, keďže všetky podania boli doručené okresnému súdu zjavne až po uplynutí zákonom ustanovenej

lehoty (prvé podanie sťažovateľ doručil okresnému súdu 31. mája 2012, t. j. až 3 roky potom, ako napadnuté uznesenie nadobudlo právoplatnosť).

12. Poukazujúc na svoju ustálenú judikatúru ústavný súd konštatuje, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je skutočnosť, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

13. S prihliadnutím na uvedené ústavný súd konštatuje, že keďže namietané uznesenie nadobudlo právoplatnosť už v roku 2009, je vylúčené, aby sa okresný súd v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu dopúšťal porušovania základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol sťažnosť v časti namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom a rozhodnutím okresného súdu

14. V súvislosti s nepriznaním odmeny za ustanovenú obhajobu v celej uplatňovanej výške sťažovateľ namietal aj porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu, ako aj napadnutým uznesením okresného súdu, ktoré nadobudlo účinky právoplatnosti 24. marca 2009.

15. Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, ktorým malo byť spôsobené namietané porušenie základného práva. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti (§ 25 ods. 2

zákona o ústavnom súde), keďže zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (IV. ÚS 14/03, III. ÚS 124/04). Z uvedeného je zrejmé, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (III. ÚS 114/03, IV. ÚS 236/03).

16. Vzhľadom na uvedené a s poukazom na skutočnosť, že sťažovateľ podal sťažnosť do elektronickej podateľne ústavného súdu až 20. apríla 2018, teda po viac ako deviatich rokoch od nadobudnutia právoplatnosti, ústavný súd odmieta podanú sťažnosť v časti namietajúcej porušenie čl. 46. ods. 1 ústavy podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej oneskorenosti.

17. Nad rámec uvedeného ústavný súd konštatuje, že aj v prípade podania sťažnosti v zákonom ustanovenej lehote by ústavný súd nemal oprávnenie prijať danú ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie, keďže ústavný súd vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým ako „pánom zákonov“ prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni.

18. Ústavný súd navyše poukazuje aj na výšku predmetu „sporu“, t. j. nepriznanej odmeny za ustanovenú obhajobu (za jeden úkon právnej služby) v sume 1 365 Sk, t. j. 45,31 €. Ústavný súd totiž v tejto súvislosti už viackrát formuloval právny názor, podľa ktorého ak platná a účinná právna úprava vylučuje u bagateľných vecí prieskum rozhodnutí vydaných druhostupňovými súdmi, bolo by proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý do roviny ústavného súdnictva. Aj preto ústavný súd v prípadoch, keď sťažnosť smeruje proti rozhodnutiu orgánu verejnej moci, v ktorom ide zjavne o bagateľnú sumu, poskytuje ústavnoprávnu ochranu sťažovateľovi len v celkom

výnimočných prípadoch, a to v prípade, ak sťažnosť signalizuje, že k zásahu do základných práv alebo slobôd došlo v mimoriadne závažnom rozsahu (m. m. IV. ÚS 414/2010, IV. ÚS 79/2011, IV. ÚS 251/2011, II. ÚS 757/2014).

19. V aktuálnej právnej úprave Civilného sporového poriadku je v § 422 zavedené kritérium hodnoty sporu, tzv. bagateľný cenús. Táto skutočnosť predstavuje vo sfére všeobecného súdnictva zákonný dôvod na odmietnutie dovolania z dôvodu neprípustnosti vzhľadom na to, že ide o sumu bagateľnú. Vzhľadom na to, že sťažovateľ sa sťažnosťou domáha ústavnej ochrany v konaní o sumu, ktorá je zjavne bagateľná, ústavný súd na základe dosiaľ uvedeného pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že s prihliadnutím na uvedené skutočnosti vo veci sťažovateľa nie sú podľa jeho doterajšej judikatúry splnené podmienky na poskytnutie ústavnej ochrany.

20. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť v časti namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ako zjavne neopodstatnenú a v časti namietajúcej porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy ako podanú oneskorene, pri súčasnej existencii dôvodu na odmietnutie z dôvodov zjavnej neopodstatnenosti.

21. Z dôvodu odmietnutia sťažnosti sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa (najmä návrhom na priznanie finančného zadosťučinenia) nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. mája 2018